

Ystäväni merimaalari Olavi Juutilaisen minulle lahjoittama Ouran pärskeitä kuvaava meritaulu

Lauri Hakosalo

Vanhoja muistellen sanoin ja kuvin. Osin teksti on jo julkaistu Merikavia-lehdessä vuosina 2008-2013

Vanha kirkko

Lasse Taimelan kuvastosta on saatu tämä kuva.

E.E. Nordlundin alkuaan ottama kuva

Tämä kirkko valmistui vuonna 1776 kirkkoherra Anders Enebergin aikana. Kirkon rajensi P. Vinberg. Se on Ruotsin silloisen kuningattaren Sofi Magdaleenan nimikkokirkko. Se muutettiin vuonna 1841 ristikirkoksi. Viimeinen jumalanpalvelus pidettiin kirkossa 17.4.1898. Kellotapuli

on vanhin hautausmaan rakennus. Se uusittiin vuonna 1816 kuuluisan kirkontekijä Salomon Köykan johdolla, joka oli Jalasjärveltä. Tapuli on 28 metriä korkea. Tapulissa on pronssikello vuodelta 1793 ja kaksi rautakelloa vuodelta 1954. Kellojen soitto hoidetaan nykyisi tietokoneella sakastista.

Merikarvian kirkonmäki ja nykyinen kirkko sekä tapuli

Kirkon on ottanut valokuvaaja M. Wihtor Warjo.

Merikarvian nykyinen kirkko valmistui vuonna 1899. Kirkon suunnitteli arkkitehti J. Nordstrand. Tuolloin kirkkoherrana oli G.A. Heman. Kirkko on ristikirkko, jonka pituus on 44 metriä, leveys 36 metriä ja korkeus 36 metriä.

Kirkossa on 2400 hengelle istuinpaikat.

Kirkko on suurimpia ymärivuotisessa käytössä oleva puukirkkoja Suomessa ja Pohjoismaissakin.

Tämän kirjoittajan mielestä se on suurin ja kaunein kirkko koko maailmassa!

Kirkon alttaritaulu on A.F. Ahlstedtin vuonna 1878 maalaama ”Kristuksen ylösnousemus”, joka oli jo edellisessä kirkossa.

Kirkon urut ovat B. A. Thulen rakentamat vuodelta 1990 ja ne sisältävät 25 äänikertaa.

Kirkkomaalla lepää 216 sankarivainajaa. Sankaripatsas on Kauko Räikkeen ”Sureva äiti ja lapsi” vuodelta 1956.

Merikarvian ensimmäisestä ”Kalastajain kirkosta” ei luonnollisestikaan ole kuvaa olemassa. Se on katoliselta ajalta. Se oli pieni puinen kappeli, jonka ympärillä jo oli hautausmaa. Tuolloin meri ulottui kirkon eteen saakka. Kirkko sijaitsi ns. Papinniemellä, joka aina on ollut kirkkojen sijaintipaikkana. Katolisesta ajasta muuttua seurakuntalaisia nykyään Pyhä Birgittaa sekä Mariaa ja Jeesus-lastia esittävät puuveistokset.

Merikarvian seurakunta on perustettu 1639. Emäseurakuntana oli Ulvila.

Ensimmäinen kirkkoherra oli Olavi Martinpoika Sneckström. Siikainen erosi Merikarvian seurakunnasta vuonna 1772, aluksi kappeliseurakunnaksi ja sitten omaksi seurakunnaksi vuonna 1861.

Tämän on valokuvannut E.E. Nordlund. Kuvakortti on lähetty vuonna 1905

Merikarvian nykyisen kirkon ja tapulin katto katettiin kuparilla vuonna 1960.

Vuosina 1998-1999 suoritettiin kirkon ulkomaalaus ja vuosina 1980-1981 sisämaalaus.

Museovirasto määritteli kirkon maalausta, jolloin kirkko sai takaisin 1800-luvun lopun sovinnaisen tyylin.

Kirkko onkin nyt upea silmällä katsoa.

Kirkko on kuvattu ylhäältä

Kirkko on kuvattu talvella Vassalta päin

"Jaskan kirkon" pääty on vasemmalla

Kirkko on lumen koristamana

Kirkko on kaukaa Vassalta kuvattuna

Kirkko sisältä

Kirkon ympäristöä

Teen vanhoja muistellen matkaa Krookkaa kuten teki tämä Ojalan linja-autokin aikoinaan
ja Johanssonin Sakari kävellen...tai polkupyörää taluttaen

Ojalan auto on tässä Turun tuomiokirkon edustalla. Vihtori Ojalan auto Graham Brothers, TH-76-linja-auto vuodelta 1928. Auto toimii tänäänkin.

Vihtori Ojala, s. 14.5.1895, kuoli 27.10.1962

Autoilija Vihtori Ojala syntyi Hattulassa. Ojalan varhaislapsuudessa ei vielä ollut autoja lainkaan. Hevoset tulivat Ojalalle ensin ajettaviksi suuressa kartanossa. Mutta kun ensimmäiset autot Suomeen ilmestyivät, niin Ojala lähti Helsinkiin autoliikennettä harjoittamaan. Ojalan ollessa suorittamassa asepalvelusta hänet valittiin Tarton rauhanneuvottelujen ajaksi Suomen valtuuskunnan autonkuljettajaksi. Ojala muutti Merikarvialle vuonna 1920 veljensä Heikki Ojalan autoliikkeen palvelukseen. Linja-autoja ei tuolloin vielä ollut, vaan Merikarvia-Pori väli ajettiin kuorma-autoilla. Kun ensimmäiset linja-autot saatiin, Ojala hankki sellaisen ja pian useita sellaisia. Vihtori Ojala oli osallistuva henkilö, joka kuului mm. Merikarvian yhteiskoulun vanhempainneuvostoon. Vihtori Ojala kuoli Porissa linja-autoonsa äkillisesti. Hän oli syntynyt Hattulassa 14.5.1895. Vuonna 1918 hän liittyi armeijan autojoukkoihin ja palveli siellä 4 vuotta. Hän joutui mm. komennukselle Viroon, Tarton rauhanneuvottelijoiden autonkuljettajaksi. Vuodesta 1925 lähtien hän liikennöi Merikarvia-Pori välillä.

Heikki Ojala rakennutti Ylikylään liiketalon, sittemmin Satakunnan Osuuskauppana tunnetun liikerakennuksen Näsin sukutalon läheisyyteen.

Vihtori Ojalalle, Wiktor Ojala, autot olivat ”hänen hevosiaan”. Aluksi autojen hevosvoimat olivat vähäiset. Nopeakinttuinen juoksija ja hevonen saattoivat liikkua lähes yhtä vikkellästi kuin auto. Vihtori oli syntynyt 14.5.1895 Hämeessä, Hattulassa. Sieltä hän jo nuorena siirtyi Helsinkiin rengiksi senaatin kielenkääntäjä Juho Koivistaisen perheeseen, joka oli edistyksellinen mies. Hän osti vuonna 1911 perhevälleen auton- sen ajan kummajaisen. Autoa varten tarvittiin oma koulutettu kuljettaja. Kukapas muu kuin Vihtori Ojala päätettiin kouluttaa auton kuljettajaksi. Tuolloin ajolupa oli ajoneuvokohtainen. Koivistoinen antoi luvan autolla ajamiseen ja poliisilaitos vahvisti tämän luvan. Valokuvalla varustetut ajokortit tulivat vasta vuonna 1916 käytäntöön. Isäntänsä Koivistaisen kuljettamisen lisäksi Ojala sai edustusajaja: Kun keisari Nikolai II kävi Helsingissä maaliskuussa 1917, oli senaatin kielenkääntäjä Koivistaisen auto kuljettajanaan Vihtori Ojala seurueessa mukana. Kun Suomi itsenäistyi, niin Ojala siirtyi puolustusvoimien autojoukkoihin vuosiksi 1918- 1921. Tässä työssään Ojala sai käydä autoineen mm. Saksassa, jossa auto tuolloin oli vielä harvinainen näky – ihme kyllä. Vuonna 1919 Ojala kävi autoineen useamman kerran Maarianhaminassa suomalaisen valtuuskunnan autonkuljettajana. Tässä maakunnassa kun ei ollut tuolloin yhtään autoa. Vihtori Ojalan mieleenpainuvuvin ajotehtävä oli kesäkuussa 1920. Hän sai kutsun osallistua Tarttoon lähtevän rauhanvaltuuskunnan toiseksi kuljettajaksi. Ojala toimi kenraali Rudolf Waldenin omistaman ”Hudsonin” autonkuljettajana, mutta hänellä oli kunnia kuljettaa myös J.K. Paasikiveä. Tartossa ei ollut lainkaan muita henkilöautoja. Vihtori Ojala on ikuistettu valtuuskunnasta otettuun kuvaa.

Heikki Ojala, s. 7.6.1890, kuoli 18.9.1964

Vihtori Ojala saapui Heikki-veljensä innoittamana Merikarvialle, kun hän kersanttina jätti armeijan autojoukot vuonna 1921. Vihtori Ojala osti vuonna 1928 Graham Brothers m/28- merkkisen 18 hengen linja-auton TH-76, joka edelleen täysin ajokelpoisena lähinnä museoautona on Pentti Ojalan autotallissa Vären mäellä.

Se kulki Merikarvia – Pori väliä ja pysähtyi aina kun joku tien varrella viittasi kädellään ja missä paikassa tahansa matkan varrella. Kulku Poriin oli suosittua. Niinpä Ojala joutui joskus sanomaan asiakkaalleen: ”Kun olit eilen Porissa, et tänään pääse kyytiin”. Niinpä niin...

Vihtori Ojala oli linja-autonkuljettajana sen ajan tärkeä ja arvostettu koko pitäjän luottomies. Hän toimitti kuntalaisten monia asioita Porissa. Vihtori Ojala oli yhteiskunnallinen vaikuttaja mm. Merikarvian yhteiskoulun asioissa hän toimi aktiivisesti.

Vihtorin ensimmäinen linja-auto oli ranskalainen Rochet Schneider, vuonna 1925. Kolmas auto oli Chevrolet, vuosi oli silloin 1935. Sen kori tehtiin Wulffilla.

Vihtori Ojalan veljellä Heikillä oli Mercedes Benz-linja-auto liikenteessä täällä vuosina 1921-1925.

Kauppias Kustaa Ojala, s. 1888, kuoli 1956

Kustaa veljellä oli 4-sylinterinen Chevrolet eli ”Letukka” liikenteessä 1930-luvulla Tuorila - Pori välisessä liikenteessä.

Autoilija Vihtori Ojalan kodin paikalla Leipurinmäellä oli ennen tätä Munkkila. Paikan nimi juontaa räätäli H. Munckista, joka asui ja työskenteli räätälinä sillä paikalla. Munck oli oman aikansa merkittävä kunnallismies, kuten olen kertonut Hanna-kirjassani. Munkkilaa vastapäätä eli nykyisen Anja Lindellin

talon omisti aikoinaan hänen isänsä Juho Lindell, joka piti arkkuverstasta talon tienpuoleisessa päässä. Arkkuja hän valmisti tilauspohjalta. Juho Lindell oli taitava kirvesmies. Hän rakensi mm. kunnan kouluja.

Ojalan auto oli ” Letukka”

Kustaa Ojalan kauppa Tuorilassa

Toivosen linja-auto, Kutsuttiin joskus "Epätoivoiseksikin"

Väinö Tanner ja Vihtori Ojala

Ojalan linja-autoa valmistellaan sotaan lähtöön Jussin verstaalla. Huomaa häkäpönttö takana!

Jussin Pajassa Chevrolet laitettiin "sotakuntoon" Siihen asennettiin ns. häikäpytty ja se sai sotavärikyksen ja alkoi toimia puukaasulla.

Kuvassa Vihtori Ojala istuu valkoinen hattu päässään. Vieressä seisova Unto Maja oli työssä tuolloin Jussin Pajassa. Majan vieressä seisoo Lauri Laiho. Kuvassa viimeistä edellinen oikealla auton vieressä on Jussi Koskinen Jussin Pajan omistaja. Vihtori Ojalan pojat Altti ja Pentti lapsi-ikäisinä ovat kuvassa myös mukana sekä oikealla on Antero Riihivaara. Joku on minulle kertonut, että kuvassa on myös Selmi Renlund, joka muistetaan mm. kalastajana. Miten on, kuka tietää oikean laidan?

Toivolan kioskia ja Kalpakan tanssilava, ne kuuluivat kuntakuvaan 1950-luvulla

Toivolan kioskia sijaitsi Meri Kinon ja Kino Karhun välisellä alueella

Etiketti on Lasse Taimelan kokoelmasta

Varmaa on ainakin se, että hilloa oli Toivolan munkin sisällä paljon. Tämä kioskia oli Merikarvian sotainvalidien suunniteleva ja toteuttava. Kioskista alkoi saada virvokkeita, nakkeja, karamelleja, tupakkaa, muistan erityisesti sieltä saadut isääni miellyttävät pilliklubi -tupakat ja jopa jäätelöäkin sieltä sai. Myynnistä vastasi aina hymyilevä rouva Saima Toivola. Ajatus kioskista oli lähtenyt Tuomo Toivolasta. Johtokunta päätti kioskien perustamisesta 27.3.1949. Vappuna 1949 kioskia avattiin. Rahaa kerättiin sotainvalideille myös tanssituloilla. Yleisön tuki näet alkoi huolestuttavasti tuolloin vähetä ja siksi oli hankittava uusia tulolähteitä sotainvaliditoimintaan.

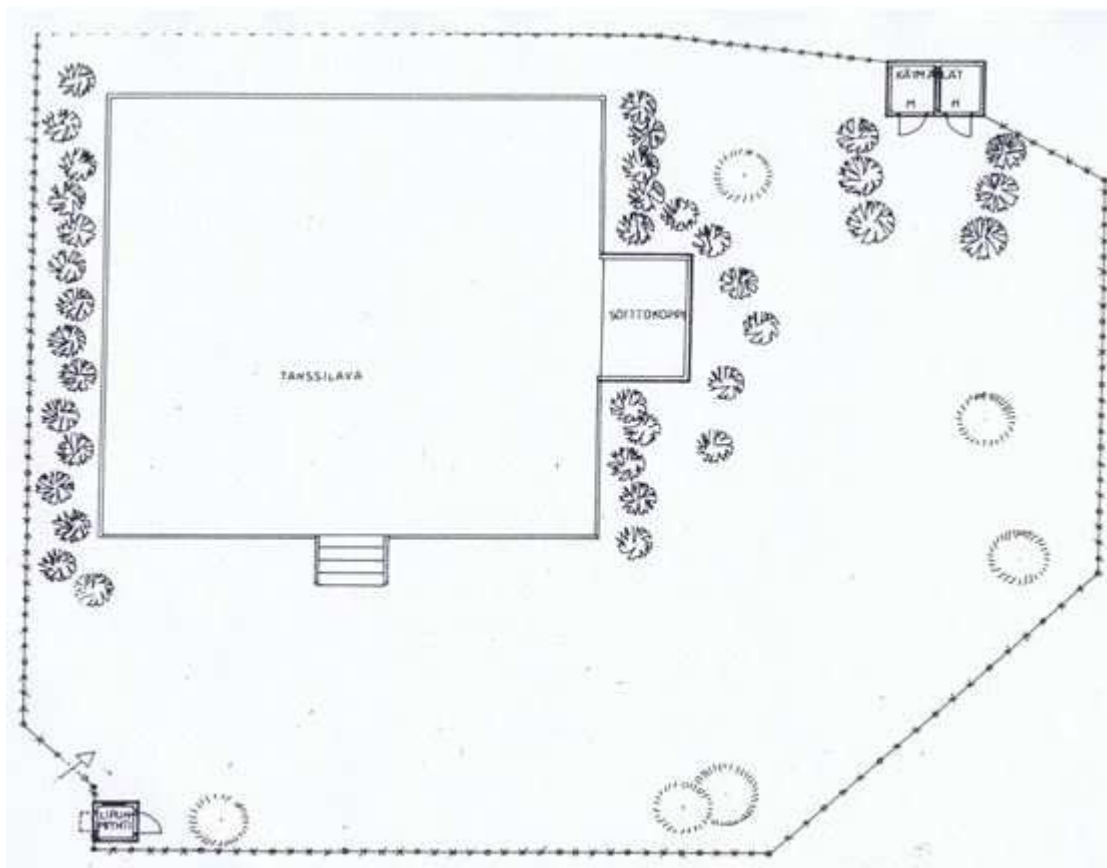
Työväenyhdistyksen talossa toimi 1950-luvulla "Kino Karhu"- niminen elokuvateatteri jonkin aikaa, joten me kylän nuoret saimme nauttia saman illan aikana, useamman elokuvanäytöksen siirtymällä teatterista toiseen eli Jaskan kirkosta Kino Karhuun tai päinvastoin. Se oli jo kovin edistyksellistä. Elokuvien välillä söimme Tuomas Toivolan kylänkuuluja isoja hillomunkkeja muistaakseni 20 pennillä kappale vai oliko se enemmän. Varmaa on ainakin se, että hilloa oli munkin sisällä paljon. Myynnistä vastasi aina hymyilevä rouva Toivola. Avajaistanssit Ylikylän lavalla olivat 5. ja 6.6.1949. Lava sijaitsi Truttelonkalliolla nykyisen pururadan sisällä.

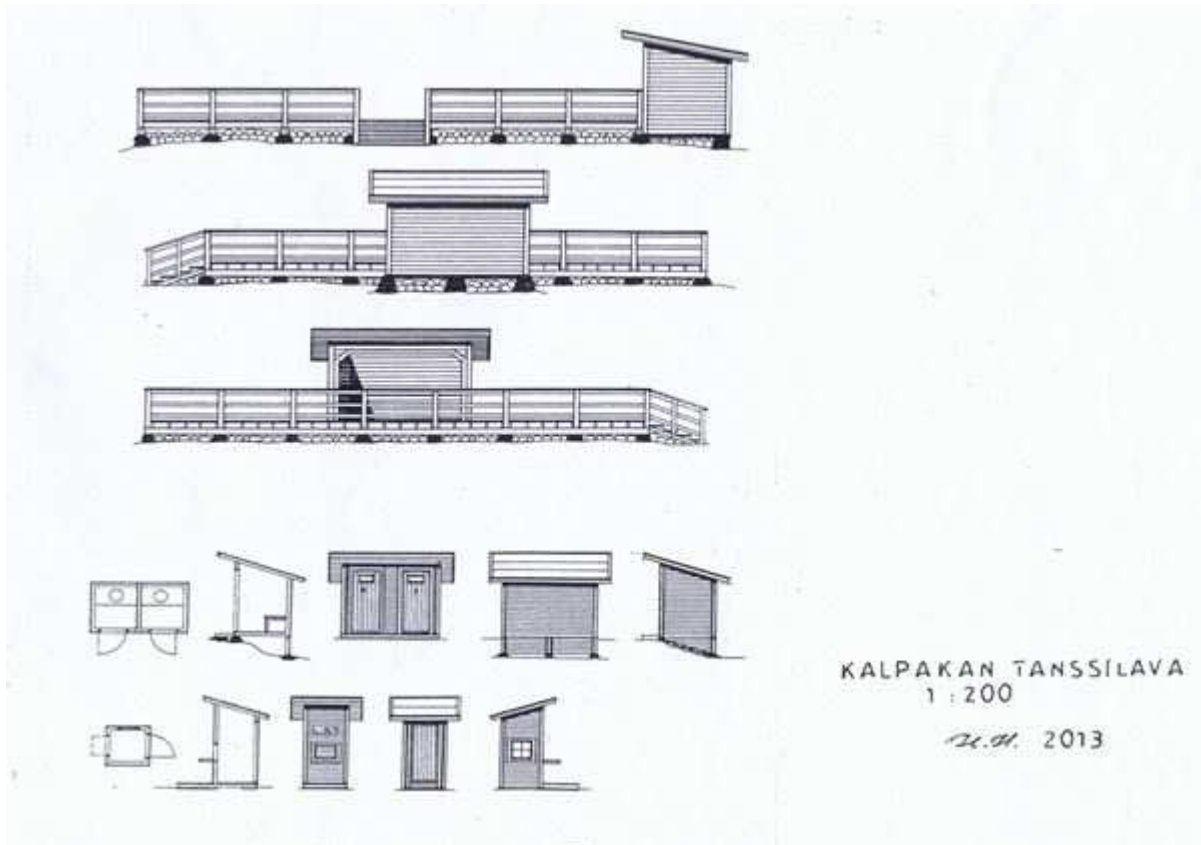
Heikki Hakosalon piirros Kalpakan lavasta:

Tanssiorkesterina oli Neliapila-yhtye. Lavalla lauloi usein Erkki Junkkarinen, joka esitti jo silloin ruusuja hopeamaljassa. Silloinen tanssilava sijaitsi nykyisen frisbee- radan kolmannen heittokehän läheisyydessä. Mutta tänäänkin vielä voi nähdä tanssilavan alla olleen kallion pohjan. Vuonna 1947 lavalla pidettiin iltamat 27 kertaa. Vielä 1950 tansseja oli 30 kertaa. Kalpakan lavan purkutalkoot pidettiin 26.10.1952. Olisi mukava kuulla tarinoita Kalpakan lavalta?

Itse muistan vähän toisella kymmenellä ikäkaudellani keränneeni kymmeniä jopa satoja viinapulloja lavan ympäristöstä kodin mustaviinimehun tallentamiseen. Joskus löytyi viiden markan paperirahakin, jonka vanhemmat olivat tyttärilleen ja knössipojille antaneet tanssirahaksi...

Valitettavasti en ole saanut haltuuni yhtään valokuvaa tästä tanssipaikasta. Pyysin veljeni Heikki Hakosalon piirtämään tanssipaikan pohjapiirroksen.

Kalpakan lavalla oli monia rakennuksia, tärkein tietysti itse tanssilava, jota ei ollut katettu. Niinpä se oli säille altis. Orkesteri soitti soittokatoksessa, jossa oli myös gramofoni musiikkia tuottamassa.

Kotini sijaitsi aivan lavan kohdalla muutaman sadan metrin päässä mäen alapuolella, niin että talon yläikkunat olivat lavan tasalla. Musiikki kuului hyvin sisääle saakka. Tanssien jälkeisenä aamuna veljeni kanssa keräsimme nelikon koppaan alueelta löytyvät viinapullot hyötykäyttöön mustaviinimarjamehun säilömiseen. Pulloja oli yllättävän paljon. Muutaman kerran löysimme kukkaroita, joissa yleensä oli viiden markan raha – se riitti ilmeisesti juuri ja juuri kioskiostoksiin. Suuret rahamäärät jäivät löytymättä. Kotini marjapensaiden vieressä usea väsynyt tanssija löysi hetken nukkumapaikan. Soli sitä aikaa...

Tanssilava päätettiin hankkia 26.3.1947 tehdyllä päätöksellä. Se rakennettiin Truttelonkalliolle, aivan nykyisen pururadan sisäpuolelle Matti Koskenkorvalta 20 vuodeksi vuokratulle maalle 1.000 markan vuokrahinnalla. Avajaistanssit Ylikylän lavalla pidettiin 8.6.1949.

Työväentaloista:

Köörtilässä perustettiin työväenyhdistys jo 1.12.1905 ja vasta kaksi päivää myöhemmin näki päivän valon Merikarvian työväenyhdistys. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin kalastaja Frans Rantala ja

sihteeriksi kanttori F. Niklas Santavuori. Perustajajäseniä lienevät olleet Juho Luomanen, Vihtori Niemi, Vilho Laino ja Niilo Rauhanlaakso. Arkistot ja toimintaselosteet tuhoutuivat, joten 1930 luvulle asti tiedot ovat muistitietoja. Torppa paloi tai poltettiin tammikuussa 1935, mutta talo päätettiin rakennuttaa uudelleen. Työväentalo jäi tien alle 1960-luvulla ja purettiin.

Työväenyhdistyksen entisistä jäsenistä on valittu kansanedustajiksi Jussi Fager ja Antti Lastu. Paikkakunnalla toiminut työväen urheiluseura, voimistelu- ja urheiluseura Mars toimi mm. työväentalon tiloissa.

SKDL:n Merikarvian eri kylissä toimivat yhdistykset edustajineen kokoontuivat Ylikylässä Työväentalossa 1.7.1945 keskustelemaan mm. kunnallisvaaleista. Esitettiin paheksunta valtuuston päätökselle jättää kunnalliset ilmoitukset julkaisematta Merikarvia-Siikainen lehdestä opettaja Koiviston kirjoituksen johdosta.

Kokouksen päätyttyä pidettiin lyhyt muistotilaisuus vuonna 1918 henkensä menettäneiden työläisten haudalla. Ohjelmassa oli mm. lyhyt puhe, jonka jälkeen haudalle laskettiin seppel. Tämä lyhyt, mutta harras tilaisuus oli ensimmäinen, joka on järjestetty täällä näillä haudoilla. Tilaisuus päättyi yhteisesti laulettuun ”Valaan”.

Toverihautapatsashanke Merikarvialla syntyi Merikarvian työväentalossa 14.10.1945 toverihautatoimikunnan aloitteesta. Tuolloin todettiin lääninhallituksen antaneen päätöksellään oikeuden suorittaa rahankeräys hautapatsaan hankkimista varten punaisten puolella 1918 kaatuneiden haudalle.

Keräyslistoja tehtiin 21 kappaletta ja ne jaettiin Merikarvia ja Siikaisten työväenjärjestöille sekä eräille yksityisille tovereille.

Jussi Laine velvoitettiin neuvottelemaan srk:n kanssa hautojen yhdistämisestä ja niissä lepäävien vainajien jäänteiden siirtämisestä yhteisen hautapatsaan alle. Hautapatsaan paljastusjuhla päätettiin pitää 16.5.1946 eli siis vainajien päivänä.

Toimikunnan rahastonhoitajana Hanna Alho oti vastaan lahjoituksia. Päätettiin hankkia vainajista henkilötiedot. Tämä ei kuitenkaan kaikissa tapauksissa ollut mahdollista, sillä mm. Pohjansahan metsässä on haudattuina useita sellaisia henkilöitä, joiden henkilöllisyydestä ei ollut tietoa. Siikaslaisia vainajia on haudoissa huomattava määrä.

Meri-Kino, kutsuttiin leikkisästi Jaskan kirkoksi, ja Ahdin liiketalo sekä taustalla työväentalo

Merikarvian työväentaloista:

Työväen talon pihalle on kokoontunut yhdistyksen johtohenkilöitä. Taustalla on Merikarvian kirkontorni

Ketä on kuvassa?

Työväentalo paloi tai poltettiin vuonna 1935. Työväentaloja oli samalla paikalla kaikkiaan kolme.

Työväentalo on kuvattuna palon jälkeen. Taustalla on Jaakko Kankaanpään lyhyttavaraliike.

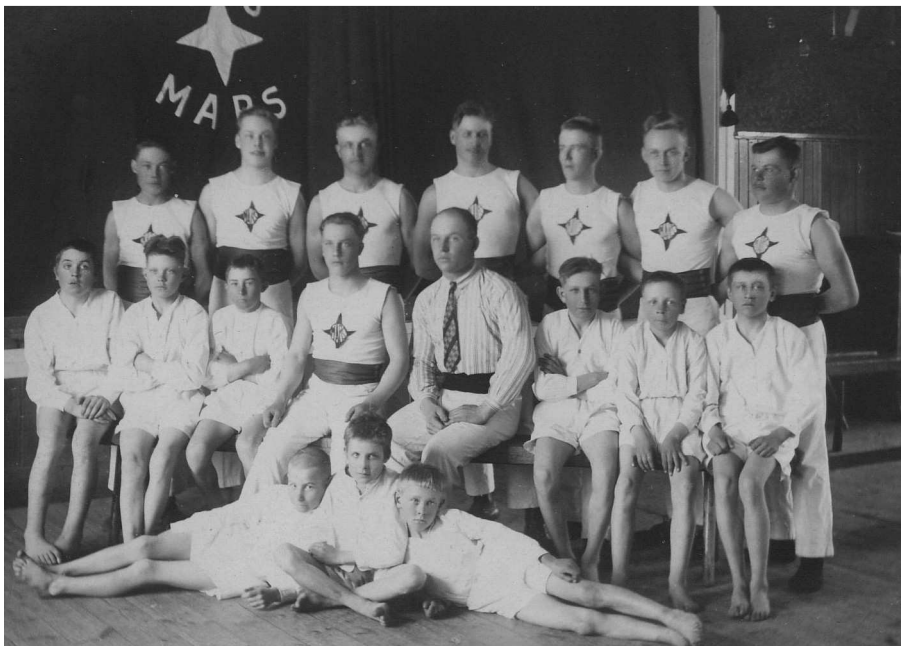
Kuva on Ensio Väreltä

Palopaikalla on nyt Valintatalo , mutta sen toiminta lakkasi vuoden 2016 päättyessä

**Eero Erosen ja Aino Arviolan häät torpalla. Taustalla oikealla näkyy Meri-Kinon pääty
ja Ahdin liiketalo**

Työväen urheiluseura Mars

Marsin urheilijoita työväentalossa

Kuvassa on ylärivin vasemmalta toinen Kelpo Toivonen, ja neljäs Olli Anttila, oikealla rivin reunassa on Eelis Välimäki. Kuvassa on myös Anton Viikilä. Solmio kaulassa oleva mies on Valtteri Kalliomäki.

Marsin logo

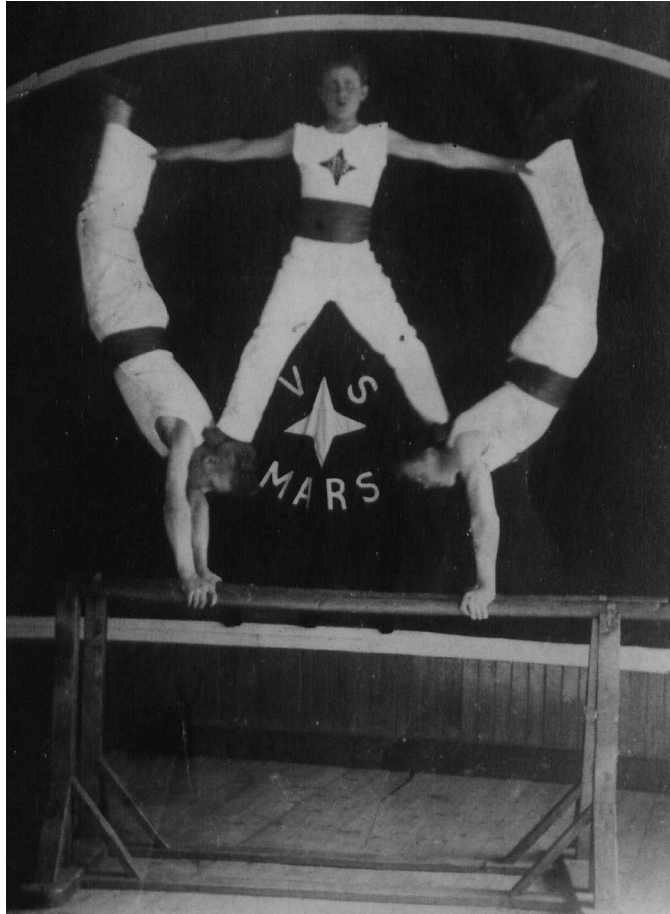
V.- ja U.-seura Marsin vuosikokous pidettiin työväentalossa 27.1.1952, jossa kokouksen avasi seuran puheenjohtaja Lauri Lehtonen. Kokouksessa puhetta johti Toivo Kotikumpu ja sihteerinä toimi Pentti Tähtinen.

Toimintakertomus hyväksyttiin toteamuksella, että varsinkin toimintakauden alku oli erittäin vilkasta.

Seuran puheenjohtajaksi vuodelle 1952 tuli edelleen Lauri Lehtonen, sihteeriksi edelleen Helmi Tähtinen, rahastonhoitajaksi edelleen Eva Tähtinen ja jäseniksi valittiin mm. Lasse Tuominen, Valtteri Niemi, Pauli Tähtinen ja Martti Tähtinen sekä varalle Maikki Kulosaari, Eero Nurmi ja Antti Järvinen.

Voimistelunohjaajiksi valittiin edelleen miehille Pauli Tähtinen, naisille Helmi Tähtinen, tytöille Maikki Kulosaari ja pojille Frans Lindroos. Urheilutoimikuntaan valittiin Lasse Tuominen, Lauri Lehtonen, Martti Levander, Pentti Kallioinen, Olavi Laaksonen, Valtteri Niemi, Maikki Kulosaari, Ritva Lehtinen ja Helmi Tähtinen. Huvitoimikuntaan valittiin Lasse Tuominen, Pentti ja Martti Tähtinen, Isto Pohjola, Maikki Kulosaari ja Ritva Lehtinen.

Seuran voimisteluharjoitukset pidettiin tiistai- ja torstai-iltoina kello 19-22. Urheilukaluston hoitajaksi valittiin Lasse Tuominen ja Lauri Lehtonen. Päätettiin hankkia urheilukentälle suojalaatikko urheiluvälineitä varten. Kokouksessa oli läsnä 40 jäsentä.

Marsin voimistelija- tähdet Mikko Peltonen, Reino Salo ja Mauno Peltonen näyttävät osaamistaan.

Marsin naisurheilijoit

Nimimerkillä "Penkki-Petteri" ja otsikolla Muutama sana "Marsistakin" hän kirjoittaa, että Merikarvian ainoasta TUL:n alaisesta seurasta on vain vähän kirjoituksia. Siksi hän haluaa kirjoittaa mm. seuraavaa:

Mars seura ei nuku, jos ei liaaksi ”kukukaan”. Työväentalon juhlasalissa on pidetty seuran voimisteluharjoituksia tiistaisin ja perjantaisin. Illoissa on ollut 50-60 osallistujaa, joten tila on ollut suorastaan liiankin täynnä. Rekillä tehdään ”isojättiä”. Nojapuilla voimistellaan ja permannon matolla tehdään puolivoltteja ja kuperkeikkoja, siis monelaista vilinää on salin joka puolella. Tuolloin tehtiin TUL:n 30-vuotisjuhlaa varten ohjelmia. Juhla pidettiin Porissa 28-29.5.1949. Todettiin vielä, että harjoitusolosuhteet ulkona oman kentän edelleen puuttuessa ovat kehnot.

Marsin puheenhohtajaksi valttiin 1954 Lauri Lehtonen, sihteeriksi Helmi Tähtinen, rahastonhoitajaksi Lasse Tuominen ja jäseniksi Väinö Sundelin varapuheenjohtajaksi, Jaakko Mäkinen ja Pentti Kallioinen. varalle Isto Pohjola, Martti Tähtinen ja Valtteri Niemi.

Marsin jäsentenväliset hiihtokilpailut pidettiin 7.3.1954 vesikelissä. Yleisen sarjan paras oli Martti Tähtinen, toinen Jaakko Mäkinen ja kolmas Olavi Laaksonen. Alle 18 v. paras oli Antti Yliknuussi, toinen Isto Pohjola ja kolmas Ossi Kivikanta. Alle 15 v. paras oli Jouko Vesanen, toinen Erkki Kotikumpu ja kolmas Osmo Tähtinen. Marsin sisähyppymestari 11.3.1954 oli Martti Tähtinen, toinen Lasse Tuominen ja kolmas Heimo Salo. Alle 18 v. paras oli Antti Yliknuussi, toinen Veijo Vuorisalo ja kolmas Isto Pohjola. Alle 15 v. paras oli Osmo Tähtinen, toinen Erkki Kotikumpu ja kolmas Simo Järvenpää.

Marsin hiihtomestaruuskilpailut pidettiin 21.3.1954 ja mestariksi sivakoi Väinö Sundelin, toinen Isto Pohjola ja kolmas Olavi Laaksonen ja neljäs Jaakko Mäkinen. Marsin voimisteluillat pidettiin yhteiskoululla joka tiistai 19-22.

Mars järjesti työväentalossa onnistuneen voimisteluillan syyskuussa 1947. Juhlassa esitettiin permanto- ja telinevoimistelua. Sali oli aivan täynnä katselijoita. Johtaja Martti Levanderin tervehdyspuheen jälkeen pojat aloittivat hyppyllään esityksen. Erkki Österman ja Jaakko Salo esittivät taitovoimistelua. Miesvoimistelijat näyttivät taitojaan nojapuilla.

Merikarvialehden toimittaja kertoo, että koko esityksien ajan kuului taustalla lehteriyleisön räävitön käyttäytyminen. Vasta moitteen saatuaan nämä taustataiteijat hiljenivät seuraamaan hyviä esityksiä.

Urheilukenttäasia kovin puhutti ja paljon kirjoituksia siitä syntyi paikallislehtiin ja yleistä keskustelua muutoinkin siitä syntyi vuonna 1947, myös kunnallispäättäjien keskuudessa

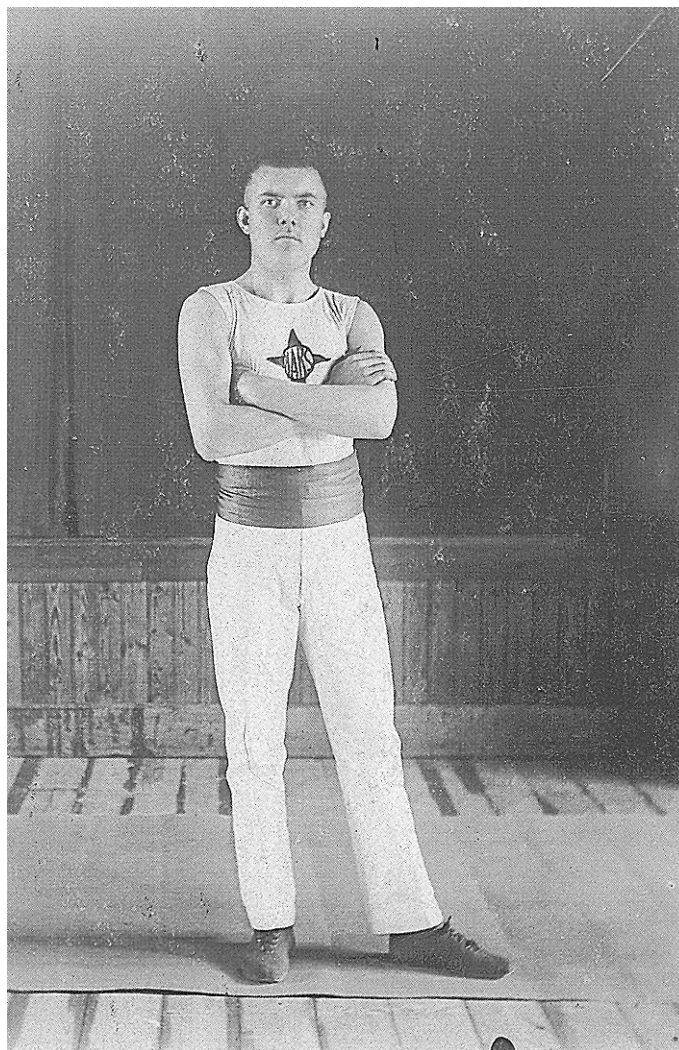

Marsin kuvia olen saanut useilta merikarvialaisilta sekä täältä että muualta kotimaasta.

Merikarvian Marsin vuosikokous pidettiin 29.1.1956 työväentalossa. Johtokuntaan valittiin puheenjohtajaksi Lauri Lehtonen, sihteeriksi Pentti Väkinen, rahastonhoitajaksi Pentti Tähtinen ja jäseniksi Valtteri Niemi, Martti Tähtinen, Pentti Kallioinen ja Lasse Tuominen, Varalle valittiin Väinö Sundelin, Jaakko Mäkinen ja Veikko Pohjola. Voimisteluharjoituksia johti Lasse Tuominen yhteiskoululla. Urheiluvälineiden hoitajiksi valittiin Lauri Lehtonen ja Lasse Tuominen ja Pentti Väkinen.

Raimo J. Virtasen kuvastosta

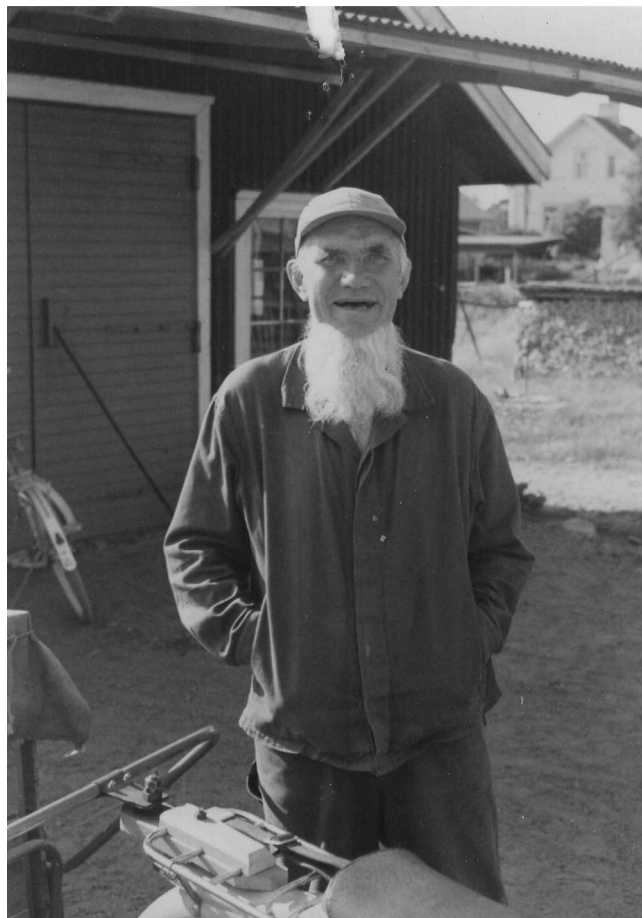

Juho Lindell oli nuorena

innokas voimistelija

Raimo J. Virtasen kuvastosta

Juho Lindell on tässä jo ikämiehenä. Hänet tunnettiin paikkakunnalla taitavana puuseppänä. Versta oli Merikarviajoen varressa, Hän oli innokas onkija ja venemies. Merikarvian nuoret tunsivat 1950 luvulla

sanonnan: ” Alkaa, Lintelli tuli”. Lindellin Jussin isä kun oli innokas elokuvissa kävijä. Hän asui leipurin mäellä ja hän oli erinomainen puuseppä sekä parturi ja teurastajakin. Näin tiesi kertoa Antti Yli-Knuussi nimimerkiä Antti käyttävä Vären mäellä nuoruudessaan elänyt, nyt jo eläkkeellä oleva karhulalainen, 3.1.2008 Merikarvia-lehden kirjoituksessaan. Lindell ajoitti aina tulonsa niin, että hän saapui ovesta juuri ennen valojen sammumista. Aika persoonallinen tapa siis hänellä oli.

Marsin urheilukuva

Vassan asutusalue

Vassan asutusalueen tie valmistui vasta varsin myöhään sotien jälkeen, kun rintamamiestalot valmistuivat alueelle. Kunnan Kuiva kirjoitti vuonna 1948, että Ylikylään "vassalle" on noussut uusia rintamiestontteja jo kymmenkunta. Syntymäkotiini Varpolaan kuljettiin ns. Koskenkorvan tietä pitkin, joka kulki Vuoren ja Tähtisen talojen välistä Huhtisen apteekin läheltä alkaen. Paljon myöhemmin rakennettiin Ahlasiin johtava maantie joen yli johtavine siltoineen Voitto Vuorelan talon kohdalla. Alkuaan ns. Vassan tie päättyi Kalpakan kallioiden juurelle jatkuen siinä kinttupolkuna mm. yhteiskouluun johtavalle riippusillalle ja Vesasen asuinrakennukseen. Rintamamiestontit olivat Vassalla Unto Majalla, joka talo purettiin pois uuden K-Marketin tieltä, Matti Ahdin perikunnalla oli rintamiestalo, jota taloa ei enää ole, Taisto Elovaaralla, nykyinen Toivo Viikilä, Heikki Linjalla, Viljo Salolla, tänään Vanhatalo, Viljo Salpolalla ja Paavo Lehtisellä, tänään Alitalo sekä Lauri Alisella, Kauko Källillä ja isälläni Veikko Hakosalolla, sittemmin Pentti ja Maissi Koskelan omistama, tänään Kuusisto, rintamamiestalo. Alkuperäinen Vassan tie päättyi jo Kalpakan alkuun ja siis jatkui kinttupolulla siitä yli kallioiden.

Vassan asutusalue osoittautui melko pian todelliseksi tulvaherkäksi alueeksi juuri keväisin, jolloin vesi ulottui mm. Meri-Kinon tontille saakka sen jopa ympäröiden. Salon, Salpolan, Lehtisen ja Linjan sekä Elovaaran talot olivat silloin vaarassa kastua pahoin

Vesihuolto ulotetaan Vassalle

Lauri Alinen ja Maissi Koskela olivat pyytäneet vesihuoltolinjan vetämistä sairaalan kohdalta yli joen Vassan asuntoalueelle, koska uudentien rakentaminen jättää heidän kaivonsa tien alle. Näin kerrottiin paikallislehdessä 1967.

Opettajan rouva ja fammuni Emilia Hakosalo os. Haapala 80 vuotispäivillään Varpolassa

Pitokokki Horelli opettaa mm. Emlia Hakosaloa kokkikurssilla ruoanlaiton ihmeisiin, Horelli oli oikein kuuluisa merikarvialainen ruonlaittajapersoonana. Hänet muistetaan sairaalan lähellä olevasta mökistään ja sen kalliolla olevasta kiviteoksesta.

Vassan rintamamiestonttialueesta vähän vieläkin

Minun nuoruudessani, olen syntynyt vuonna 1941, Vassan rintamamiestonteille ei vielä lähde Työväentalon vieritse edes kunnollista soratietä, saati sitten nykyistä Ahlasiin vievää maantietä. Minun nuoruuteni Vassan soratie päättyi Kalpakan kallioiden juurelle, josta sitten kuljettiin mm. yhteiskouluun pientä polkua pitkin läheiselle Merikarvianjoen ylitse kulkevalle kräniläisten riippusillalle. Maisema on muuttunut, sillä tänään riippusiltaa ei enää ole. Sen sijaan joen ylitse tänään päästään vuonna 1968 rakennetulla komealla betonisillalla ja tämä uusi maantie puhkoo Kalpakankallion lävitse tätä uutta betonisiltaa kohden. Samalla riippusilta menetti sen tärkeän oman aikansa kulkutien mm.

neuvolaan, yhteiskouluun ja kunnan sairaalaan. Nyt ei tarvinnut enää runoilla merikräniläisen Teuvo Leutosen, ystäväni kouluajoilta, runon tavoin: "Olen ollut lujilla tuolla Kränin kujilla"

Vassan asutusalueen soratie valmistui vasta varsin myöhään sotien jälkeen, kun rintamamiestalot valmistuivat alueelle. Syntymäkotiini Varpolaan kuljettiin minun syntyessäni vuonna 1941 ns. Truttelinkujaa tai yleisimmin puhuttaessa käytettyä Koskenkorvan tietä pitkin, joka kulki Vuoren ja Säiläpohjan, nykyisin Osmo ja Eevi Tähtisen omistama, talojen välistä ennen Huhtisen apteekille tuloa. Paljon myöhemmin 1960-luvun puolivälissä rakennettiin nykyinen Ahlasiin johtava maantie Merikarviajoen yli johtavine siltoineen, vuonna 1968, joka oli Voitto Vuorelan talon kohdalla. Tätä ennen ns. Vassan "hiekkatie" päättyi Kalpakan kallioiden juurelle jatkuen siitä kinttupolkuna mm. yhteiskouluun johtavalle riippusillalle ja jo sitä ennen Viljo Vesasen asuinrakennukseen.

LC Merikarvian jäsenet korjaavat riippusillan turvalliseen kuntoon. Taustalla näkyy yhteiskoulu.

Rintamamiestontit olivat Vassalla Unto Majalla, joka talo purettiin pois K-Marketin tieltä vuonna 2012, ja Matti Ahdin perikunnalla, jota taloa ei myöskään enää ole, vain talousrakennus aivan kävelykadun vieressä siitä on muistona. Sanottu talo paloi maan tasalle. Nykyisin tontilla on Jaakko Kankaanpään tyttären tyttären omistama uusi omakotitalo. Taisto Elovaaralla, nykyinen omistaja Toivo Viikilä, kotitalo oli myös rintamamiestalo. Heikki ja Veera Linjan rintamiamiestalo purettiin Veeran kuoltua ja tontilla on uusi Stolpen omistama omakotitalo. Viljo Salon, Vassa keisariksi puhutulla miehellä, olevan omakotitalon omistaa nykyisin hänen tyttärensä, Vanhatalon perheväki. Viljo Salpolalla ja Paavo Lehtisellä oli tämän tienhaaran viimeisimmät omakotitalot aivan lähellä Merikarvianjoen ranta-aluetta. Paavo Lehtisen talon omistaa nykyisin Alitalo. Nyt kulkemani tien risteyksessä oli Elovaaran taloa vastapäätä nykyisin Jarmo Starkin omistama Starckin rintamamiestalo. Lauri Alisella, Kauko Källillä ja isälläni Veikko Hakosalolla oli rintamiamiestalot toisen tienhaaran loppupäässä. Sitten isäni rakennuttaman talon omisti ensin Maissi Koskela ja nykyisin Kuusisto. Alkuperäinen Vassan tie päättyi isäni talolle ja siis jatkui kinttupolulla pellon kautta yli Kalpakan kallioiden ja pienen metsäsaarekkeen kautta yhtyen Koskenkorvan tiehen.

Vassan tulvajärvellä soudeltiin

Vassa tulvii ja soutuveneellä kuljetaan entisellä maa-alueella.

Salot tulvan saartamina

Tulva 1921

Merikarvianjoki tulvii vuonna 1921. Kuva hyvin kertoo, mistä oli kysymys?

Vassan Keisari Viljo Salo kotipihallaan. Takana näkyy Ahlströmin kansakoulu.

Tulvakokous Vassalla

Valtakunnallinen asutusliiton Merikarvian yhdistyksen johtokunta kokoontui 2.9.1956 Viljo Salon luona, jossa Vassan asutusalueen asukkaat, tulivat keskustelemaan tulvatilanteen aiheuttamista vahingoista ja tulvien estämisestä. Jätettiin anomus Tampereen maanviljelysinööripiirille, että sen toimesta kaivettaisiin tulvajuova estämään Merikarvianjoen alajuoksulla aiheutetut tulvat.

Lapsia Vassan koivukujalla, taustalla Viljo Salon talo. Tulevan urheilutalon Rysän paikalla pellolla oli isohko Viikilän suulirakennus. Kuva lienee 1950 luvun alussa otettu

Siellä jossain olivat Vassan rintamamiehet Isänmaata puolustamassa, ilmeisesti Kollaalla, tunnetko heidät?

Merikarvianjoki tuo paljon mukavia kesä- ja uintimuistoja. Ongintaa, helmisimpukoita ja iilimatojakin sekä uittotukkeja 1950-luvulla

Merikarvianjoki ja Alisen ranta

Sisareni Maija Silander os. Hakosalo nuoruutensa hiekkarannalla

Vassalla vietettiin 1950- luvulla todellista hiekkarantaelämää ns. Alisen hiekkarannalla. Siellä uitiin, pelattiin kesäpelejä ja otettiin aurinkoa runsain joukoin. Joen perkauksen yhteydessä hiekkaranta peittyi joen mutakasoihin ja vähitellen unohtui kokonaan. Monet oppivat tuiki tärkeän uimataidon tässä rannassa. Alisen rannassa aloitettiin ”Vassan Kunnon” urheilutoiminta. Nuorten urheiluidolit olivat moninkertaiset kunnan yleisurheilumestarit Lasse Tuominen ja Jaakko Mäkinen. He innostivat Hakosalon veljekset rakentamaan Vassalle joen rantaan oman urheilukentän joen varren isänsä savipellolle, jossa juostiin 60metriä, hypättiin pituutta ja pelattiin jalkapalloakin. Veljesten lisäksi siellä urheilivat Alisen veljekset Pentti ja Hannu, Elovaaran Ari ja Majan Jouko, jotka osallistuivat sitten myös kunnan yleisurheilumestaruuskisoihin hyvällä menestyksellä. Meitä nuorempi vassalaispolvikin joenrannalla vielä urheili meidän jälkeemme: mm. Kari Heino muistelee aika ajoin tätä urheilukenttää, jossa tänään kasvaa jo isoja koivuja. Karihan oli menestyvä kiekonheittäjä nuoruudessaan. Tänään hän on eläkkeellä oleva toimittaja Satakunnan Kansassa ja valtiotieteen tohtorinkin tutkinnon on hän ehtinyt suorittaa. Karin Jukka- veli on juuri palannut juurilleen Merikarvialle eläkepäiviä viettämään. Niin aika juoksee ja me vanhemmat vassalaiset sen mukana yritämme pysyä...

Vassalla ohitse virtaava Merikarvianjoki oli kuuluisa jokihelmisimpukoistaan, joita monissa koskipaikoissa erityisesti kuitenkin Kalpakan kallioiden alapuolella olevassa pitkässä koskessa oli runsaasti. Minä ja muut, etsimme ns. maskaaleista, helmiä niitä kuitenkaan löytämättä. Paljon niitä rikottiin, mutta onneksi helmisimpukat rauhoitettiin vuonna 1956 ja ne jätettiin täysin rauhaan. Sittemmin ne kuitenkin tyystin hävisivät joen perkauksen aikana, kun osin ymmärtämättömyydestä johtuen kosketkin poistettiin. Tänään puhutaan Merikarvianjoen koskien palauttamisesta entiselleen. Toivottavasti jollakin keinoin lohien nyt tullessa jokeen saataisiin jokihelmisimpukat sinne takaisin.

Hakosalon suvulla on tänäänkin Merikarviajoesta löydetty helmisimpukan aito helmi, joka on nyt sisarellani Maija Silanderilla tätimme Ansun perintönä.

Jokin vuosi sitten Helsingin yliopiston tutkijat Valovirran johdolla yrittivät löytää eläviä helmisimpukoita joesta niitä kuitenkaan löytämättä. Taitaa olla niin, ettei jokeen enää koskaan saada elävää helmisimpukkakantaa edes siirtoistutuksilla. Matkailullisesti sellaisten saaminen vielä jokeen olisi lohen ohella melkoinen matkailuvaltti.

Vassalta on aina ollut runsaasti kuntavaikuttajia. Heistä Paavo Lehtinen toimi kunnanvaltuuston puheenjohtajanakin, Taisto Elovaara oli rakennuslautakunnan monivuotinen jäsen. Pentti Varjovuo oli valtuuston jäsen ja Lauri Hakosalo oli 20 vuotta kunnanvaltuuston jäsen ja myös pitkäaikainen kunnanhallituksen jäsen.

Vassan asutusalue osoittautui melko pian todelliseksi tulvaherkäksi alueeksi, varsinkin juuri keväisin, jolloin vesi ulottui mm. Meri-Kinon tontille saakka sen jopa ympäröiden. Salon, Salpolan, Lehtisen ja Linjan sekä Elovaaran ja Starkin talot jäivät ”ison tulvajärven vangeiksi” ihmisineen ja karjoineen”. Tulva usein tuli niin nopeasti, että karja jouduttiin veneellä kuljettamaan turvaan. Onneksi tänään ei tätä ongelmaa juurikaan enää ole johtuen siitä, että joki on kaivettu ja tulvapengerretty. Mutta aina silloin tällöin vesi saattaa ulottua aivan Alisen Laurin entisen tontin reunoille saakka.

Paikallislehti ja Satakunnan Kansa hoitivat lehtikirjoituksillaan huolta siitä, että Vassan asutusalue alettiin hyvin tuntea maakunnassa.

Näin upea hiekkaranta oli joen rannassa ns. Alisen rannassa. Nyt se on jäänyt joen perkausmaiden alle, valitettavasti! Se pitäisi kaivaa esiin ja uimarannalle tehdä tie

Alisen hiekkarannalla lapsilla oli mukavaa. Taustalla näkyy Ahlströmin kansakoulukin.
Ketähän kuvassa oikein on?

Alisen hiekkarannan vastarannalla oli aikanaan rantapääskyjen pesiä ja paljon! Vasemmalla istuu juuri valmistumeella laiturilla Lauri Alinen ja Pentti Alinen oikealla.

Satamasta saakka käytiin pyykkiä pesemässä Alisen rannassa saakka

Merikarvianjoki on talven ensi jäätä odottamassa. Taustalla on Kräniläisten riippusilta.

Hieno Pekka Vihervuoren ottama kuva

Vassan rintamamiehet Veikko Hakosalo ja Lauri Alinen ovat tässä 1950 luvulla kuvattuina

Vassa Kunnan urheilijat 1950 luvulla. He rakensivat Hakosalon pellolle upean urheilukentän joen rannalle, jossa hypättiin pituutta, korkeutta ja juostiin sekä pelattiin jalkapalloa. Vielä myöhemmin muun muassa Kari ja Jukka Heino urheilivat samalla Vassan kentällä. Nyt paikalla kasvaa komea koivikko. Kuvassa ovat edessä Jouko Maja, Pentti Alinen sekä Heikki ja Lauri Hakosalo, kunnan urheilukentällä kuvattuina.

Olisi mukava saada 1940-1960 urheilukuvia, ne olisivat oikein tärkeä lisä?

Palaan Satamaan johtavalle tielle

Toiminimi O. Elo, sekatavarakauppa toimi vielä ainakin vuonna 1947 Kunnan Kuivan lehti-ilmoituksen perusteella. Asuinrakennus, talousrakennus ja aitta hävisivät, kun ne myytiin Tampereella asuvan suvun edustajan Heikki Elon toimesta. Rakennukset jäivät osin uuden Ahlasiin johtavan maantien alle tai näkemäalueelle, kuten myös kelloseppä Siulon asuin- ja liiketalo.

Aleksander Elo osallistui kunnalliselämään mm. Ahlströmin kansakoulun johtokuntaan aktiivisesti. Paikallislehden ilmoitus vuonna 1968 kertoo: Asuinrakennus, talousrakennus ja aitta hävisivät.

Tänään tilasta on muistona enää puistokaistale istutettuine puineen aivan risteyksen tuntumassa.

Nahkuri Kustaa Louhi oli monitoiminen puuhamies

Louhen komeassa liiketalossa, joka edelleenkin on hyvässä kunnossa Krookkaan johtavan tien alkupäässä, oli asuinrakennuksen länsipäädyssä ennen aikaan jopa maitokauppa, jonka perusti Siikaisten Osuusmeijeri 1920 luvulla. Kaupaan johtava ovi on nytkin nähtävänä, kun tarkasti katsoo. Talon sisäpihalla oli Louhen nahkuri-suutarin verstaas. Hellin ja Maija-Liisa olivat Kustaa Louhen tyttäriä.

Palopäällikkö Frans Peltosen talon päädyssä Louhen taloa vastapäätä oli Eemeli Teräksen kauppa, jonka sisäänmeno-oven paikka näkyy tänäänkin, kun tarkasti taloa katsoo. Nykyisin talon omistaa Reijo Kuusinen perikunta.

Kotileipomossa Maija Martin apunaan Kaisa Jokinen leipoi herkkuja

Anja Haapaniemen kukkakaupan takana oli kotileipomo, jossa tehtiin kotileivonnaisia, hyvin suosittuja ja maukkaita ne olivatkin. Niitä leipoi Maija Martin apunaan Kaisa Jokinen. Haapaniemen talossa toimi jonkin aikaa myös Ellen Liutalan parturiliike. Tätä rakennusta ei enää ole. Rakennus meni huonoon kuntoon ja oli paikallaan, että kunta osti tontin ja purki rakennuksen.

Kustaa Louhi

Louhi toimi Merikarvian Innon varapuheenjohtajana ja rahastonhoitajana ja hänet valittiin seuran kunniajäseneksi.

Merikarvian Into

Helge Nygren toteaa, että Suomessa perustettiin 1800-luvulla muutamia urheiluseuroja. Hän mainitsee Merikarvialla toimineen 1896 Merikarvian voimisteluseuran, joka sitten virallisesti nimettiin vuonna 1904 Merikarvian Innoksi.

Sosiaalhallitukselle ilmoitettiin yhdistysrekisteriin merkittäväksi Merikarvian Nuorisoseura kotipaikkanaan Merikarvia Ylikylä. Yhdistysrekisterinumero 3257, joulukuun 11 päivänä 1920 on merkitty yhdistysrekisteriin.

Yhdistyksen johtokunnan muodostivat tuolloin N.W. Rantala esimiehenä ja jäseninä Akseli Mattila, F.F. Kouhi, H. Waihininen, Sofia Seitola, Irene Wirtanen, U. Kungsbacka, K. Linden ja Maija Riihivaara. Johtokunnan kirjuriina oli Akseli Mattila.

Yhdistyksen tarkoitus ja toiminnan laatu:” Yhdistyksen tarkoituksena on herättää ja vireillä pitää nuorisossa isänmaallisen hengen elähyttämää ja kristillissiveellisen elämänskatsomuksen kanssa sopusointuista harrastusta kansalaissivistykseen ja itsekasvatukseen.

Tarkoituksensa saavuttamiseksi yhdistys panee toimeen keskustelukokouksia, luentotilaisuuksia, jalostavia juhlia ja iltamia, levittää seuran tarkoitusta edistävää kirjallisuutta, herättää laulun ja soiton y.m. taiteiden sekä urheilun ja yhteiskuntataloudellisten kysymysten harrastusta ja toimii muillakin tavoin sivistyksen ja valituksen levittämiseksi.

Juhliinsa ja iltamiinsa on yhdistyksellä oikeus kantaa pääsymaksu”.

Rekisteri-ilmoituksen mukaan on liitetty pöytäkirja, laadittu Merikarvian Nuorisoseuran vuosikokouksessa V.P.K.:n talolla 30.11.1919.

Pöytäkirjan 2 §:n mukaan otettiin kokoukselle keskusseuralta sääntöehdotukset, mitkä hyväksyttiin muutamilla pienillä huomautuksilla, mitkä päätettiin ottaa käyttöön niiden saatua laillisen vahvistuksen. 3§:ssä valittiin edellä jo todettu johtokunta. Seuran kuukausikokoukset ja muut tiedonannot päätettiin seuran jäsenille ilmoittaa nurkkailmoituksilla.

Oikeusministeriön yhdistysrekisteriin tehtiin 3.3.1937 Voimistelu- ja Urheiluseura Innon perustamiskirja sääntöineen ja asian kuuluvine liitteineen 3 kappaleena mainitun seuran yhdistysrekisteriin merkitsemistä varten. Hakemuksen oli allekirjoittanut hallituksen puheenjohtaja Pekka Kyläkoski. Tätä ennen Innon hallituksen kokous oli pidetty Ahlströmin kansakoulussa 26.2.1937. Saapuvilla olivat Pekka Kyläkoski, Erkki Itäkylä, Kustaa Louhi, Eelis Uusitalo ja Lennart Viertomaa. Kokouksessa valittiin seuran hallituksen puheenjohtajaksi kansakoulunopettaja Pekka Kyläkoski ja varapuheenjohtajaksi kauppias Kustaa Louhi. Tätä kokousta ennen oli jo pidetty yleinen kokous, koska paikkakunnalla oli jälleen ilmaantunut harrastusta perustaa voimistelu- ja urheiluseura. Pekka Kyläkoski oli kutsunut asianharrastajia yhteiseen kokoukseen, kokous pidettiin Merikarvian Ylikylässä Ahlströmin kansakoululla 26.2.1937.

Kokouksessa olivat läsnä maanviljelijät Erkki Itäkylä, Lennart Viertomaa, Aarne Uusitalo, kauppias Kustaa Louhi, mylläri Eelis Uusitalo, talollisenpoika Joel Itäkylä, opettajanpojat Unto ja Paavo Kyläkoski sekä Keijo Hirvonen.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Pekka Kyläkoski ja sihteerinä Paavo Kyläkoski. Puheenjohtaja piti alustuksen urheiluseurasta ja tarpeellisuudesta. Päätettiin yksimielisesti perustaa seura. Seuran nimeksi hyväksyttiin ”Merikarvian voimistelu- ja urheiluseura Into”. Hyväksyttiin puheenjohtajan laatimat seuran säännöt. Säännöistä todettakoon seuran tarkoitus:” Seuran tarkoituksena on edistää voimistelua ja kenttäurheilua ynnä muita sopivia urheilulajeja, innostuttamalla jäseniksi kirjoittautuneita ja muitakin henkilöitä voimistelu- ja urheiluharjoituksiin, ja toimimaan seuran päämäärän hyväksi, työskennellä puhtaan toverihengen juurruttamiseksi jäseniinsä ja toimeenpanna toimintansa tukemiseksi näytöksiä, juhlia ja kilpailuja. Seuran jäseneksi voi päästä jokainen hallituksen yksimielisesti hyväksymä hyvämaineinen ja amatööriksi luettava henkilö suorittamalla ilmoittautumismaksuna 5 markkaa ja sitoutumalla noudattamaan seuran ja niiden keskusjärjestöjen päätöksiä ja sääntöjä, joihin seura kuuluu. Uudelle jäsenelle annetaan hänen suoritettuaan ensimmäisen jäsenmaksunsa jäsenkirja. Erotessa on jäsenkirja annettava takaisin seuralle ja eroamispäivä on merkittävä jäsenluetteloon. Kannattaviksi jäseniksi voidaan ottaa henkilöitä, jotka seuralle maksavat vuosittain 20 markkaa tai kertamaksuna 100 markkaa. Heillä ei ole seuran kokouksissa äänioikeutta. Kunniajäseniksi seura voi kutsua henkilöitä, jotka erikoisen huomattavasti ovat auttaneet ja tukeneet seuran toimintaa. Päätös kunniajäseneksi kutsumisesta tehdään yleisessä kokouksessa. Päätöstä tulee kannattaa 2/3 kokouksessa läsnä olevista jäsenistä.

Seuran jäsen on oikeutettu kantamaan seuran merkkiä, jonka luovuttaminen seuraan kuulumattomille henkilöille hallituksen luvatta ei ole sallittua. Jäsen ei saa ilman hallituksen suostumusta edustaa seuraa yleisissä kilpailuissa. 5-henkinen, vuodeksi kerrallaan valittu hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, sihteerin, rahastonhoitajan ja kalustonhoitajan. Harjoitusohjaajat

valitsevat seuran edustajat kilpailuihin, pitävät huolta harjoituksista ja toimittavat tiedon jäsenille harjoitus- ja kilpailutilaisuuksista. Seuran nimen merkitsee seuran hallituksen puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Seuran ensimmäiseen hallitukseen valittiin pj. opettaja Pekka Kyläkoski, maanviljelijät Erkki Itäkylä ja Lennart Viertomaa, kauppias Kustaa Louhi ja mylläri Eelis Uusitalo vakinaisiksi jäseniksi ja varajäseniksi maanviljelijä Aarne Uusitalo ja kansakoulunopettajan poika Unto Kyläkoski.

Merikarvian Voimistelu- ja Urheiluseura Into merkittiin oikeusministeriön yhdistysrekisteriin 21.4.1937 N:olla 1381.

Oikeusministeriön yhdistysrekisteristä löytyy muutosilmoitus päiväyksellä 7.7.1950. Sen mukaan yhdistyksen rekisterinumero on nyt 28.318. Muutosilmoituksessa on Innon puheenjohtajaksi merkitty Tuomo Nurmela ja varapuheenjohtajaksi merkitty Viljo Vuorinen ovat nimenkirjoittajina eronneet ja uudeksi puheenjohtajaksi on valittu ja merkitty Robert Kohvakka ja varapuheenjohtajaksi on merkitty Matti Koskenkorva. Ilmoituksen on allekirjoittanut Robert Kohvakka.

Merikarvian Innon ja Siikaisten Sisun välinen ensimmäinen pitäjätottelu, jossa kilpailtiin liikemies B.E. Erkkilän lahjoittamasta kiertopalkinnosta voitti Siikaisten Sisu pistein 84-53.

Kustaa Louhesta vieläkin

Leila Shelton-Louhi on Hellin Louhen tytär. Nykyisin Louhen talon omistaa Panamassa pitkään asuneen Hellin Shelton-Louhen lapset, jotka varsinkin kesäisin mielellään viihtyvät Merikarvialla. Kustaa Louhi oli aktiivinen yhteiskunnallinen osallistuja. Erityisesti hän toimi innokkaasti Voimistelu- ja urheiluseura Innon riveissä. Nahkuri Kustaa Louhi teki myös kenkiä. Louhi myi liikkeensä vuonna 1917 tai 1918 Frans Kankaalle.

Kustaa Louhella oli annettu tärkeä tori tehtävä: ”Kello seitsemän Kustaa Alpaanus Louhi kaivoi pomppansa alta kellonsa ja rykäisi kurkkunsa selväksi ja räähkäisi: ”Aika täys.” Nyt vasta sai aloittaa kaupanteon ja moni piti jo valitsemansa lihapalan kädessään, että sai mieleisensä. Olimme monta kertaa myöhästyä koulusta, niin jännää oli torilla ennen aikaan, kertoo Antti Aalto joulumuisteluissaan.

Frans Kangas valmisti itse suurimman osan myymistään kengistä ja hänellä oli apunaan pari suutaria. Vuosisadan vaihteessa oli Ylikylässä toinenkin nahkuri, nimeltään myös Vesanen, jonka liike sijaitsi kunnanmäellä vähän Orkulan mäen alapuolella. Tämän Vesanen liikkeen osti sitten vuoden 1920 tienoilla kauppias N.V. Rantala, jolla oli palveluksessaan kaksi nahkuriä ja suutari. Tämä kenkäkauppa lopetettiin noin vuonna 1928.

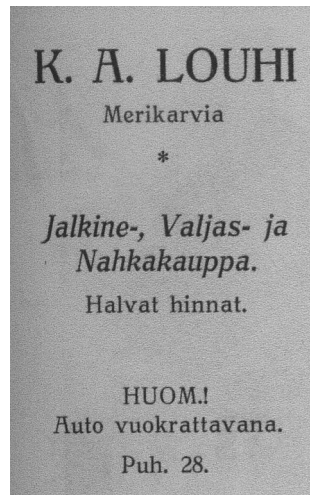
Kustaa Louhi istumassa

oikealla. Hän oli innokas suojeluskuntalainen ja Merikarvia Innon urheilujohtaja. Kuvassa vasemmalla ylhäällä on Kosti Kouhi, Yrjö Lehtonen eli Åbergin Yrjö, joka oli Kaisa Gröönrosin isä, Jorma Itäkylä, Erkki Itäkylä, Juho Mäkipuro ja tuntematon. Alhaalla vasemmalla istuu Pekka Kyläkoski, Eelis Toukola, August Huhtinen ja Kustaa Louhi.

Kustaa ja Hilma Louhen häät

Kuvassa on Urho Näsi sekä Aini ja Heikki Ojala, mutta missä?

Näin Kustaa mainosti liikettään. Onkohan vuokra-autosta kuvaa olemassa? Sittenmin Louhen suutarinverstaas purettiin pois.

Louhen talossa oli jonkin aikaa myös Rantalan kukkakauppa, ainakin vuonna 1945.

Kustaa Louhelle Innon urheiluseura oli tärkeä. Hän on seuran kunniajäsen ja pitkään sen taloudesta vastaava henkilö. Louhesta voit lukea Kerttu Pollarin erinomaisesta Innon 100-vuotisteoksesta.

Innon voimistelijoita, joiden joukossa on isäni Veikko Hakosalo ja Intoa tuolloin johti isoisäni Akseli Hakosalo. Into täytti tänä vuonna 2016 jo 120 vuotta. Otan hatun pois päästä ja onnittelen! Pekka Kyläkoski ja Jaakko Hanhilahti toimivat pitkään ansiokkaasti seuran johtajina.

Nahkuriliikkeet kuuluivat ennen kyläkuvaan

Eemeli Teräksen nahkuriliikkeen talo on tänäänkin paikallaan

Palopäällikkö Frans Peltosen talon päädyssä Louhen taloa vastapäätä oli aikoinaan nahkuri Eemil Teräksen kauppa, jonka liikkeen sisääntulo-oven paikka näkyy tänäänkin, kun tarkasti vihreäksi maalattua taloa katsoo. Oikealla Eloa vastapäätä oli siis Eemil Teräksen liiketalo, josta tänään muistuttaa nahkuriliikkeen ulko-ovi talon päädyssä. Siinä asui palopäällikkö Peltonen vaimonsa kanssa. Nykyisin talon omistaa Reijo Kuusisen perhe ja talossa asuu vuokralaisia.